

V zadevi Witmajer proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali: G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANCIC,

Ga. M. TSATSA NIKOLOVSKA

G. V. ZAGREBELSKY

G. E. MYJER,

G. DAVID THOR BJORGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot sodni tajnik Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati 23. marca 2006,
izreklo naslednjo sodbo, kije bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 22235/02) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenska državljanka, ga. Elvira Witmajer (»pritožnica«), vložila na Sodišču v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«) 5. junija 2002.
2. Pritožnicio je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen zastopnik, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnica v skladu s členom 6 § 1 Konvencije zatrjuje, daje bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Po vsebini se je prav tako pritožila zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem postopka (Člen 13 Konvencije).
4. Dne 7. septembra 2004 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, daje pritožba dopustna in utemeljena.

DEJSTVA

1. Pritožnica je bila rojena leta 1951 in živi v Celju.
2. Dne 23. maja 1988 je bila pritožnica poškodovana v prometni nesreči.

Dne 18. oktobra 1990 je sodba, s katero je bil povzročitelj nesreče, ki trenutno biva na Hrvaškem, spoznan za krivega povzročitve nesreče, postala pravnomočna.

7. Dne 24. aprila 1992 je pritožnica sprožila civilni postopek zoper povzročitelja nesreče na Temeljnem sodišču v Celju, enota v Celju, in zahtevalo odškodnino v višini 3.307.274,00 tolarjev (približno 13.800 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpela. Dne 1. januarja 1995 je zaradi reforme slovenskega sodnega sistema postalo za zadevo pristojno Okrožno sodišče v Celju.

Med 3. novembrom 1995 in 23. decembrom 2003 je pritožnica vložila trinajst pripravljanih spisov in/ali dodatnih dokaznih predlogov.

Med 26. septembrom 1997 in 17. majem 2005 je pritožnica vložila štirinajst zahtevkov za določitev naroka za obravnavo.

Od sedmih obravnav, opravljenih med 5. julijem 1994 in 3. oktobrom 2002, ni bila nobena preložena na zahtevo pritožnice.

Med postopkom je sodišče imenovalo tri izvedence medicinske stroke.

Sodišče je od dveh izvedencev zahtevalo tudi dodatna mnenja.

Postopek še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6§ 1 IN 13 KONVENCIJE

1. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na Člen 6 § 1 Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih..... v razumnem roku odloča sodišče.«

2. Pritožnica se je po vsebini tudi pritožila, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

1. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

11. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in izjavila, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

12. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevama *Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032102, 6. oktober 2005)*. V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanosti domačih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnici, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

13. V zvezi z obravnavano zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

14. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nedopustna iz katerikoli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B) Utemeljenost zadeve

1. Člen 6 SI

15. Obdobje, ki gaje treba upoštevati, seje začelo 28. junija 1994, ko je začela Konvencija veljati v Sloveniji, in se še ni končalo. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, torej traja približno enajst let in sedem mesecev na eni stopnji sojenja.

16. Sodišče ponovno poudarja, daje treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnice in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnico v sporu (gl. med številnimi drugimi viri, *Frydlender proti Franciji*, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

17. Po preučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

18. Sodišče ponovno poudarja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrevanje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz člena 6 § 1 (glej *Kudla proti Poljski*, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI).

Ob tem poudarja, da so bili ugovori in trditve, ki jih je navedla Vlada, že zavrnjeni v prejšnjih zadevah (glej *Lukenda*, naveden zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi sprejelo drugačno odločitev.

19. Zato Sodišče njeni, da gre v obravnavani zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, ki bi potrdila njeno pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa člen 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

20. Člen 41 Konvencije določa:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Škoda

21. Pritožnica je zahtevala 20.000 evrov (EUR) za nepremoženjsko škodo.

22. Vlada je odškodninskemu zahtevku oporekala.

23. Sodišče meni, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi ji sodišče po tej postavki prisoja 12.800 EUR.

B. Stroški in izdatki

24. Pritožnica je zahtevala tudi približno 1.440 EUR za stroške in izdatke postopka pred Sodiščem.

25. Vlada je zahtevku oporekala pa višini.

26. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče ugotavlja, da so pritožnični odvetniki, ki so zastopali pritožnika tudi v zadevi *Lukenda* (glej zgoraj), vložili skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev v bistvu enake kot obravnavana pritožba. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, daje pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

27. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *razsoja*, daje prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. *razsoja*,

a. da mora tožena država pritožnici v roku treh mesecev od dne, ko postane sodba v skladu s členom 44 § 2 Konvencije pravnomočna, plačati 12.800 EUR (dvanajst tisoč osemsto evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške in izdatke, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

b. da se na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev, do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske Centralne Banke za vse zamujeno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *zavrne* v preostalem delu pritožničin zahtevek pa pravičnem zadoščenju.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki 13. aprila 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.